

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. I. An ob subreptionem vitientur rescripta ipso jure seu facto, & ob quas causas fiant obreptitia?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

ricam in tali Rescripto positam, sufficienter derogetur.

Resp. 2. Non valere Rescriptum ad lites ab excommunicato (inhabili ad litigandum) impetratum, si nulla excommunicationis in eo fiat mentio *c. dilectus. 26. b. t.* juncta *Gloss. V. Excommunicationis*, ex quo *c.* etiam illud habetur, quod non valeat Rescriptum ab eo impetratum, qui à iudice suâ possessione dejectus est, à beneficio v. g. amotus, si ad restitutionem hoc concedatur, & tamen nulla mentio fuerit facta de causa amotionis: cum enim pro iudice judicialiter procedente stet præsumptio, quod iuste processerit, consequenter interdictum possessorium recuperandæ contra illa locum non habet, nisi causa amotionis prius examinetur, prout etiam *Gloss.* habet in *relat. c. V. viribus carere.*

Resp. 3. In Rescripto impetrato in causa, quæ communis est Prælato & Conventui, quamvis sermè consuetum sit, ut fiat mentio ipsius etiam conventui, absolutè tamen necessarium hoc non est, prout sumitur ex *c. edoceri. 21. b. t.* cum enim Prælato rerum talium seu bonorum communium libera administratio competat, consequenter pro talibus rebus in iudicio ille agere potest, & Rescriptum contra ipsum impetratum (cæteris paribus) valebit, etiam si nulla Conventus facta fuerit mentio.

Resp. 4. In Rescripto gratiæ beneficiæ, dato pro eo, ad idem beneficium obtinendum, in quod per vim prius se intruserat, vel quod per Laicam potestatem acceperat, violentæ intrusionis, aut non Canoniciæ affectationis mentionem fieri debere; aliàs Rescriptum & dependens

ab eo facta inhabili collatio nulla forent, eo quod tacita fuerit veritas, quam si cognovisset Pontifex, vel omnino non rescripisset ad hoc beneficium, vel saltem non tali modo.

SECTIO IV.

De subreptione rescriptorum, & aliis modis, quibus rescripta vitiantur.

§. I.

An ob subreptionem vitientur Rescripta ipso iure seu facto, & ob quas causas fiant obreptitia?

SI propriè & rigidè loqui velimus, alia Rescripta dicuntur subreptitia, alia obreptitia: *Subreptitiè obrepta* dicuntur, quæ obtinentur tacitâ veritate, de jure vel consuetudine aut stylo Curie necessariò, & substantialiter exprimenda; *Obreptitiè obrepta* dicuntur illa, quæ narrata falsitate circa causam motivam, aut aliud substantialiter requisitum obtinentur; quia tamen communis usus hodie loquendi hæc duo nomina confundit, neque nobis vitio verti poterit, si sine singulari vocum harum discrimine de vitiiis rescriptorum loquamur.

Ad hujus proinde §. quæstionem respondendo, an scilicet ob subreptionem vitientur rescripta ipso iure seu facto, dicendum videtur, quod rescripta beneficialia, & quæcunque alia gratiosa, ipso jure nulla sunt, si sub aut obreptitiè impetratæ fuerint *c. ad audientiam 31. b. t.* & *Clement. i. de præbend.* Rescripta verò ad lites ordinariè quidem, & communi-

ter non sint ipso jure irrita, ope tamen exceptionis ab adversario elidi possint *c. si autem. 9. & c. plerumque 23. h. t.* Cùm enim in casu rescripti beneficiæ aut gratiæ, non sit pars, quæ contra illud excipere possit, sit autem in casu rescripti ad lites, consequenter in illo casu, cessante provisione hominis, debuit providere lex, ne diu detineat beneficium illegitimè obtentum ille, qui per rescriptum subreptionis obtentum illud acquisivit, contrarium verò dicendum fuerat in casu rescripti subreptionis obtenti ad lites.

§. II.

An & quomodo Rescripta fiant obreptitia, si per dolum sint impetrata?

Si obreptio dolosa commissæ sit in rescripto, sive tacite, sive aperte, sive exprimitur falsum (substantiale & essentiali) totum rescriptum, quo ad omnes partes in eo contentas sit irritum (saltem ope exceptionis, si rescriptum ad lites fuerit) ita ut Judex in eo datus non debeat, si ob- aut subreptio talis ei probata fuerit, vel notoria sit ex facti evidentia, nec possit de causa principali, ne quidem secundum formam juris communis cognoscere, quamvis Princeps, si dolum non intervenisset, adhuc, saltem secundum formam, & terminos juris communis rescripturus fuisset: prout habetur expressè in *c. super literis. 20. h. t.* & patet etiam ex *c. sedes. 15. & c. ex tenore. 16. h. t.* (ne fraus sua alicui Patrocinetur) nisi subreptio talis per dolum commissæ, nec substantiæ rescripti ad lites oblit, quæ in jurisdictione delegata consistit, nec formæ

rescripti, quæ est ipse modus procedendi judici delegato præscriptus, nec alicujus alterius, quod per se & intrinsicè ad causam commissam pertinet, causa fuerit, cùm ex fraude taliter commissæ nullum commodum sentiat mendax precator; vel nisi non tam impetrans, qui verum proposuit, quàm curialis seu sollicitator, aut scriptor fraudem commiserit, cùm in tali casu non impetrans, qui verum proposuit, in culpa sit, sed sollicitator talis; vel de veritate precum tantùm, & articulo subreptionis cognoscat Judex in tali rescripto datus, quòd facere potest.

§. III.

An & quomodo ob subreptionem vitentur Rescripta obtenta per simplicitatem vel ignorantiam?

Si subreptio non dolosa fuerit, sed ex simplicitate, vel ignorantia, etiam crassa, fuerit commissæ, sive per expressionem falsi, sive per suppressionem veri (substantialis & essentialis) contigerit, rescriptum ad lites non redditur absolute irritum, si taciturnitas talis, aut talis falsitas non sit causa concessionis absolute, prout patet ex citato *c. super literis §. inter alios* (nisi causâ concessionis, hic & nunc per ignorantiam, aut simplicitatem tacitâ, vel falsè expressâ, aliud quò ad substantiam rescriptam impetrasset) hoc enim in casu, non tam attendendum est, quid Princeps acturus fuisset, si nulla veri suppressio, aut falsi expressio intervenisset, sed attenditur, quid egerit. Et hinc 1. nullum esset (saltem ope exceptionis) rescriptum, si solutionem petens ex causa donationis & c. debitam,